

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 15. teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Múzy J. K. Rowlingové aneb Jak byl stvořen svět Harryho Pottera

Kristina Běrská

Opava 2014

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 15. teorie kultury, umění a umělecké tvorby

Múzy J. K. Rowlingové

aneb Jak byl stvořen svět Harryho Pottera

Autor: Kristina Běrská
Škola: Mendlovo gymnázium,
Komenského 5, 746 01 Opava
Kraj: Moravskoslezský
Konzultant: Mgr. Gabriela Onderková

Opava 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracovala samostatně a použila jsem pouze podklady (literaturu, projekty, SW atd.) uvedené v seznamu vloženém v práci SOČ.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Opavě dne 28. března 2014

podpis:

Poděkování

Děkuji Mgr. Gabriele Onderkové za lásku ke psaní, kterou ve mě vzbudila, a za vytrvalost, jež mi propůjčovala svou důvěrou až do konce. Své díky tímto dávám paní učitelce Blaženě Gebauerové za její laskavost. Dále nemohu opomenout kamarádku Barboru Premusovou, se kterou jsme si byly navzájem oporou. A konečně, J. K. Rowlingové za její odvahu následovat své sny.

Anotace

Tato práce se zabývá souvislostmi mezi životem spisovatelky J. K. Rowlingové a jejím dílem – knižní sérií Harry Potter. V úvodních kapitolách Vám přiblíží jak autorku, tak dílo. Dále nabízí psychologický rozbor postav a hledá podobnosti charakterů pomocí zobecnění. V první řadě zkoumá, jak se promítla samotná osobnost Rowlingové do díla. Zaměřuje se na zkušenosti, osoby, události i literaturu, jež ji ovlivnily, a porovnává je s fiktivními postavami objevujícími se v knihách o mladém kouzelníkovi.

Klíčová slova: J. K. Rowlingová; Harry Potter; životopis; dětská literatura; psychologie postav; fantasy

Obsah

Úvod	7
1 J. K. Rowlingová	8
1.1 Umělecké jméno	8
2 Dílo: Chlapec, který přežil	9
2.1 Proč je důležité znát příběh Harryho Pottera	9
2.2 Stručný obsah	9
2.3 Analýza a syntéza kouzelného světa	9
2.4 Život: Jak to všechno začalo? Na nástupišti devět a tři čtvrtě	18
3 Život: Postavy jejího světa	18
3.1 <i>Molly Weasleyová</i> - milující matka	18
3.2 <i>Harry Potter</i> - jedinečný už od narození	19
3.3 <i>Severus Snape</i> – učitel strachu	21
3.4 <i>Hermiona Grangerová</i> – nejistá šprtka	24
3.5 <i>Neville Longbottom</i> – oběť zbabělců	27
3.6 <i>Ron Weasley</i> – přítel do nepohody	27
3.7 <i>Fred a George Weasleyovi</i> – hledání snu	28
4 Útěk vlakem do jiného světa	29
4.1 <i>Lily Potterová</i> – síla mateřské lásky	29
4.2 <i>Mozkomorové</i> – Hledání těch správných vlakových kolejí	30
Závěrem	32
Seznam použité literatury	34
Články	35

Úvod

Měla jsem to nejlepší dětství, jaké si dokážu představit. Narodila jsem se do generace Harry Pottera. Poprvé jsem se s Harrym seznámila ve svých sedmi letech. První díl jsem dostala k narozeninám, barevná obálka ve mně probudila zvědavost. Harry mě musel okouzlit už na prvních stranách, protože je to první kniha, která se mi vtiskla do paměti a její stopy se od té doby jen prohlubovaly.

Možná za to může účinný postup Rowlingové – dávat stěžejní události na konec kapitol, nebo jsem se jen chtěla stále vracet domů, do Bradavic, za svými kamarády, stejně jako Harry. Každopádně od té doby, co jsem objevila skrytý svět za nástupištěm devět a tři čtvrtě, jsem v něj uvěřila. Každý další rok jsem se vzrušením nahlížela do výloh knihkupectví a nemohla se dočkat, až budu zase zažívat dobrodružství ve škole čar a kouzel. Byla o tolik jiná, než ta moje mudlovská základní škola.

S přibývajícím díly Harry dospíval stejně rychle jako jeho fanoušci. Kniha po knize se stávaly temnějšími a já jsem se obávala, kdo z hrdinů skončí jako oběť autorčiny fantazie. Z úzkosti, že o svět kouzel brzy přijdu, jsem si začala oťukávat jeho tvůrce. A tak se ke mně dostal ještě neuvěřitelnější příběh než samotná cesta Harryho Pottera – život J. K. Rowlingové.

Začala jsem knihy číst znova, tentokrát v angličtině. Překvapilo mě tolik bystrých i vtipných slovních hříček a rozkošných detailů kouzelnického světa, které ale přesto mají své důležité místo v ději. A pochopitelně mi v mysli naskočily otázky: Jak mohla vymyslet něco tak rafinovaného? Kde může člověk získat inspiraci k vybájení zcela nového světa? A jakým systémem psaní ho stvořila?

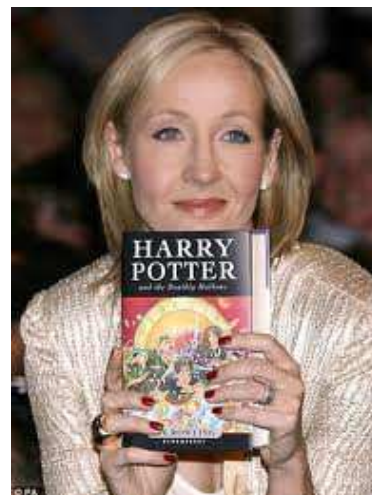
Zaměřila jsem se tedy na to, jaké stopy po sobě zanechal osud J. K. Rowlingové. Vstřebala jsem všechny dostupné články o ní, ale nejvíce informací jsem získala z jediné knihy, která byla doposud napsána o jejím životě- Sen jménem Harry Potter od Seana Smitha.

Dalším mým krokem bylo analyzování dějů jednotlivých knih a všech hlavních postav. Zjistila jsem, že jsou si záporné, kladné i rodičovské charaktery v mnohém velmi podobní. Následné zobecnění bylo logické, protože sama Rowlingová ráda třídí čaroděje podle vlastností.

Když jsem pátrala po největších zdrojích její imaginace, uvědomila jsem si, že se pro ně nejvíce vrací právě do svého dětství, kdy byla sama ve svých školních letech a oblékala se jako čarodějka. Obzvláště inspirace k postavám je velice zajímavá. Pojďme se společně podívat, na ty zásadní osobnosti a události, které Rowlingové vdechly podněty ke stvoření světa kouzel.

1 J. K. Rowlingová

J. K. Rowlingová je britská spisovatelka, která se proslavila vytvořením magického světa schovaného za jménem Harry Potter. Celkem se ve světě prodalo 450 miliónů výtisků, čímž se stal nejlépe prodávanou sérií všech dob, což souvisí s celosvětovým překladem do 72 jazyků. Za svoji tvorbu obdržela nespočetně mnoho ocenění včetně prestižní Whitbreadovy ceny za dětskou literaturu. Dokonce i královna ji vyznamenala Řádem britského impéria. Avšak největší ocenění získala za poskytnutí útočiště v srdcích miliónů tápajících dětí nebo dospělých, kteří jednou dětmi byli.

Kromě sedmi dílů Harryho Pottera je autorkou tří doplňujících knih z bradavické knihovny. Jde o skutečné verze, které jsou zmíněny v samotném příběhu o Harrym. *Fantastická zvířata a kde je najít* je učebnice, ve které jsou v abecedním pořadí uvedeni různí tvorové, zatímco *Famfrpál v průběhu věků* se zabývá zábavnou historií smyšleného sportu. V *Bajkách barda Beedleho* si můžeme přečíst pohádky, které čarodějové čtou svým dětem. Výtěžek z prodeje těchto doplňkových knížek putoval na konto nejznámější britské charitativní nadace - Comic Relief¹.

Rowlingová není úspěšná jen na poli fantasy, je také autorkou bestselleru *Prázdné místo*. A nakonec se ukázalo, že je i tvůrkyní detektivky *Volání kukačky*, již vydala v Anglii pod pseudonymem Robert Galbraith v dubnu 2013.

1.1 Umělecké jméno

Úřední jméno spisovatelky je Joanne Rowlingová nikoliv Joanne Kethleen Rowlingová, jak se často uvádí. Vydavatelství Bloomsbury se totiž obávalo menšího prodeje úvodního dílu, pokud by bylo znatelné, že je jeho autorem žena. (Chlapci čtou raději o chlapeckých hrdinech od mužských autorů.) Protože nemá žádné prostřední jméno, použila jako druhou iniciálu jméno po své babičce Kathleen, která zemřela v jejím dětství.² Na obálkách se tak objevilo J. K. Rowling. Sama si vždy křestním jménem nechávala říkat „Jo“. S její sestrou „Di“ tak vytvořily nerozlučnou dvojici.

¹ Léčba smíchem

² Bylo to první setkání malé Joanne se smrtí.

„Na dětských knížkách si nikdy moc nevyděláš,“ řekl jí údajně Barry Cunningham³.

Noviny The Sunday Times odhadly její majetek v roce 2008 na 560 milionů liber⁴ a označily ji za 12. nejbohatší ženu v Británii. Pragmaticky to můžeme vyjádřit cenou její nynějšího domu na břehu řeky Tay v přepočtu přes 30 milionů korun, což je v současnosti zhruba její týdenní příjem. Žije tam se svým druhým manželem Neilem Murrayem a třemi dětmi.

Je bakalářkou umění a vystudovala francouzštinu na univerzitě v Exeteru.

2 Dílo: Chlapec, který přežil

2.1 Proč je důležité znát příběh Harryho Pottera

Přestože bývají knihy o Harrym řazeny mezi dětskou literaturu, zabývají se velmi vážnými tématy. Podle Rowlingové je dokonce jedním z hlavních témat smrt. Mezi fanoušky se najde i početná menšina dospělých, protože Harry Potter patří mezi pohádky, které můžete otevřít kdykoli a nikdy vás nezklamou. Podle některých z nich je to tím, že čím jsme starší, tím více půvabných detailů v knize objevujeme. V deseti letech budeme nadšeni soubojem dobra a zla a fantastickým světem čar a kouzel. Ve zralém věku v něm můžeme obdivovat krásný jazyk popisující detaily smyšleného světa.

Harry Potter je důležitý už jen proto, že knížku s pestrou obálkou chlapce s brýlemi a bleskem na čele najdete v téměř každé rodině po celém světě s minimálně jedním dítětem.

2.2 Stručný obsah

Harry, osiřelý chlapec, vyrůstající se svými nepříjemnými příbuznými Dursleyovými, zažije důležitý moment svého života, když mu poloobr Hagrid oznámí, že je kouzelník. I přes odpor strýce začíná studovat v nejlepší kouzelnické škole těch dob – Bradavicích. Získá nejlepší přátele na život a na smrt - Rona Weasleyho a Hermionu Grangerovou. S nimi se pak učí základy kouzel a hlavně prochází stále náročnějšími a náročnějšími zkouškami v souboji s Pánem zla.

2.3 Analýza a syntéza kouzelného světa

Série knih Harryho Pottera má sedm dílů. Romány jsou napsány chronologicky v er formě – zachycují dobrodružství Harryho a jeho přátel, studentů kouzelnické školy. Každá jednotlivá kniha

³ Editor nakladatelství Bloomsbury, který stál u zrodu publikování prvního dílu.

⁴ 17,2 miliard korun

popisuje jeden rok v jeho životě nebo přesněji školní rok v Bradavicích (od jeho 11 do 18 let). Záměrem autorky bylo, aby souběžně s hlavní postavou stárli i čtenáři. Příběh je detailně propracovaný, a tak se při čtení sedmého dílu neobejdete bez prvního, stejně jako nepochopíte konec knihy bez začátku. Všechny mají podobné schéma, i když se jedna od druhé liší:

Expozice: prázdniny u chladných příbuzných, odjezd do tepla školy

Kolize: první měsíce školního roku

Krise: Vánoce, školy, zkouškové období

Peripetie: poražení Voldemorta/ záchrana Siriuse/ smrt Brumbála

Katastrofa: konec roku – hostina s vyhlášením soutěže o nejlepší kolej a odjezd domů

Výjimkou z těch 7 774 stran chronologického komplexu je poslední kapitola, která se odehrává o devatenáct let později a autorka ji napsala jako jednu z prvních a schovávala si ji v seřfu. Přibližuje napjatým fanouškům osudy hrdinů po velkém dobrodružství, jejich povolání, sňatky, děti.

Napsala však mnohem víc. Ke knihám si píše skripta historie rodů, institucí, vztahů... (přes 18 000 slov). A jen malá část je skutečně v knihách. Díky obrovskému zájmu fanoušků o detailnější informace založila web Pottermore, který se podobá Wikipedii, ale je pouze na téma Harry Potter. Tak může stále utvářet jeho svět dál, bez čehož už by si nedokázala představit svůj život.

1.1.1 Sedm smrtelných dílů

Sedm dílů skýtá Harry Potter a: Kámen mudrců (1997), Tajemná komnata (1998), Vězeň z Azkabanu (1999), Ohnivý pohár (2000), Fénixův řád (2003), Princ dvojí krve (2005), Relikvie smrti (2007).

1.1.2 Trojice⁵

Trojice je pevný trojúhelník přátelství zahrnující Harryho, Rona a Hermionu. Za jeho harmonii může především rovnoměrné rozdělení všech možných vlastností a znaků:

- I. Zajímavé je, že každý člen Trojice má jiný kouzelnický původ. Ron je čistokrevný kouzelník, Hermiona je z mudlovské⁶ a Harry ze smíšené rodiny.

⁵ V Anglii také známá jako Zlatá trojice.

-
- II. Mimoto se účelně liší i vzhledem. Což je užitečné pro jejich rozpoznání, ale mám teď na mysli odlišnou barvu očí a vlasů. Harry je zelenooký, Hermiona hnědooká, Ronald má modré oči. A také slavná trojice obsahuje černovlasého, hnědovlasou a zrzavého jedince.
- III. Všichni tři jsou příbuzní k Weasleyovým. Ron je Weasley a Hermiona si ho vezme. Harry se přiřzení svazkem s Ginny.
- IV. Každý přináší jiné užitečné vlastnosti. Harry je vůdce a mentální síla, vůle. Ron nabízí svaly a komedii a Hermiona je zdroj vědomostí a rozumu. A dá se najít nekonečně mnoho dalších rozdílů, protože jsou typickým příkladem teorie **freudovské trojice**: Ron představuje id - neutuchající touhou po prestiži i zábavě a pohodlí. Hermiona kultivuje svým posláním superega. Harry, jako zástupce ega, vyrovnává protipóly Rona a Hermiony. Zároveň poskytuje čtenáři odlišnost svého „já“ i jeho jedinečné vnímání reality smysly a pocity. Společně tedy tvoří dokonalou kombinaci vlastností, silnou osobnost, která obstojí všechny zkoušky.

1.1.3 Koleje

Každému novému studentovi v Bradavicích je hned první večer přidělena jedna ze čtyř kolejí, ve které stráví celých sedm let studia. Rozzáření má na starost Moudrý klobouk. Když je dán na hlavu jedenáctiletého kouzelníčka, je schopen vidět jeho vnitřní Já (uvažování, motivaci, hodnoty). Dokonce podle toho Moudrý klobouk dokáže předpovědět, jakým bude člověkem za pár let. Koleje potom spolu každoročně soupeří o školní pohár pomocí bodů, kterými jsou pochváleni pilní studenti nebo naopak potrestáni rebelové jejich odečtením. Navzdory Harrymu ustavičnému porušování školního řádu, Nebelvír jeho obvyklým hrdinským činem na konci knížek pohár vyhraje.

Nebelvír je kolej Trojice a většiny kladných postav. Jeho barvy jsou červená a zlatá, znamení je lev. (Harry se narodil 31. července o půlnoci, kdy je znamení lva nejsilnější.) Cení si statečných a odvážných s rytířskou povahou a dobrým srdcem. Vášnivá povaha Nebelvíru by mohla náležet ohni, přihlédneme-li k teorii živlů. Také pro svůj krb v srdci společenské místnosti.

Mrzimor je kolej pro čestné, slušné a pracovité kouzelníky. Kolejními barvami jsou žlutá a černá. Navzdory nezájmu fanoušků o tuhle nezviditelněnou kolej, Mrzimor je oblíbená kolej Rowlingové, i když ona sama by byla zařazena do Nebelvíru. Například při závěrečném boji v Relikviích smrti zůstali v Bradavicích všichni plnoletí studenti z Mrzimoru, ne protože by chtěli něco dokázat (jako

⁶ Mudlové je označení pro lidi, kteří neumí kouzlit a nemají tušení o existenci skrytého světa kouzel.

Nebelvířtí), ale pro skutečný důvod pomoci. J. K. Rowlingová poznamenala, že v Mrzimoru se neobjevil žádný temný černokněžník (a pokud ano, bylo to stejně vzácné jako hrdina ve Zmijozelu). Společenská místnost se nachází v přízemí hradu v blízkosti kuchyně, odpovídala by tak spolehlivému živlu země.

Havraspár je pro chytré a nadané kouzelníky, kteří mají i trochu důvtipu. Jeho barvy jsou modrá a stříbrná a je to druhá nejdosazovanější kolej Rowlingovou, pokud jde o kladné charaktery. Dovnitř koleje můžete vejít jen tehdy, odpovíte-li moudře na otázku, např.: Co bylo dřív, slepice nebo kuře? Erbovým zvířetem je orel, proto by Havraspáru mohl náležet živel vzduchu.

Zmijozel byl založen Salazarem Zmijozelem. Salazar chtěl, aby se žáci vybírali jen z čistokrevných kouzelnických rodin, což vedlo k rozkolu mezi ním a ostatními třemi zakladateli. (Rowlingová se pro jeho jméno pravděpodobně inspirovala portugalským diktátorem Antóniem de Oliveira Salazarem⁷.) Kolejními barvami Zmijozelu jsou zelená a stříbrná. Erbovním zvířetem je had. Ředitelem zmijozelské koleje byl také Severus Snape. Zmijozel je často popisován jako „kolej zlých čarodějů“⁸, ve skutečnosti ne všichni ze Zmijozelu jsou zlí – vlastnosti, které je spojují, jsou ctižádost a „nebýt dobrý, když z toho neplyne zisk“. Společenská místnost Zmijozelu je ukryta pod jezerem a za obrazem. Dokonce se otevírá pomocí hesla, svou tajemností tak připomíná živel temné vody.

1.1.4 Nejlepší přátelé

Protože Rowlingová rozřadila povahové rysy lidstva do čtyř kolejí, a zároveň potřebovala odlišné hrdiny, každému připsala vlastnosti jiné koleje. I když Harryho, Rona, Nevilla, Hermionu (a další z Nebelvíru) stále spojuje nedůležitější vlastnost v jejich knihách – odvaha. Např. Harry měl jít původně do Zmijozelu, nebylo-li však jeho odporu k aroganci. Hermiona je typická studentka Havraspáru, nebýt její skryté bojovnosti za spravedlnost. Ron jediný jasně patřil do Nebelvíru a následoval tak tradici Weasleyových. Jako příklad typického Mrzimorského studenta poslouží Neville Longbottom, který se nakonec ukázal velmi odvážným.

Ronald Weasley (kap. 3.6) je Harryho nejlepší kamarád. Začalo to tak, že si k sobě sedli do vlakového kupé, nakonec spolu jeli celým životem. Sedm let spolu prožívali každý den, spali jeden vedle druhého, zachraňovali si životy. Jejich pouto se prohloubilo ještě víc, když se Harry oženil s Ronovou sestrou. Ron má panický strach z pavouků. Je zábavný, zbrklý a nedospělý. Co se jeho

⁷ žil v letech 1932 – 1968

⁸ Byla to kolej i Lorda Voldemorta

citlivosti týče, podle Hermiony mají jeho emoce kapacitu čajové lžičky. Všichni jeho starší bratři něčím vynikali, chtěl být také úspěšný. V zrcadle z Erisedu⁹, které nám ukáže naše největší tužby, se viděl s mnoha oceněními vyhranými jeho bratry. Bylo pro něj občas těžké, že kamarádi se superstar v kouzelnickém světě¹⁰. Jeho sebevědomí nejlépe popisuje jeho chování, když hrál svůj první famfrpálový zápas¹¹. Harry mu řekl, že mu přidal do pití lektvar štěstí, díky němuž by při hře všechny branky vychytil bez sebemenšího zaváhání. Ve skutečnosti se ho nenapil, ale uvěřil tomu a hrál přesně tak, jako by ho vypil. (Narozdíl od předcházejících tréninků.) Mohou se s ním identifikovat sportovně založené děti, které mají poličky bez diplomů i knih a problém vyjádřit své emoce.

Hermiona Grangerová (kap. 3.3) si přisedla do vlaku k Harrymu a Ronaldovi a už nebylo cesty zpět, skončilo to svatbou s Ronem. Hermiona je mudlovského původu, oba její rodiče jsou zubaři, sourozence žádné nemá. (I když jí Joanne původně zamýšlela připsat mladší sestru, jako má sama.) Je nejlepší studentkou ročníku - její bystrá mysl, láska ke knihám a velká aktivita v hodinách jí vysloužily pověst šprta. Přestože se Hermiona projevuje občas poněkud panovačně a umí dát bez obalu najevo svůj názor, je zároveň kamarádká, má velký smysl pro spravedlnost a zastává se utlačovaných. V době svého nástupu do Školy čar a kouzel je Hermiona popisována jako nepřilíš půvabná dívka, která má „husté strapaté hnědé vlasy a dost velké přední zuby“, v průběhu let se však proměňuje v přitažlivou mladou dívku, možná i kvůli filmovému zastoupení – krásné Emmě Watson. Ztotožňování s Hermionou je časté, protože je to nejdůležitější ženské postava a knihomil, což Harryho čtenáři většinou jsou. Také je terčem posměšků i kvůli svému původu.

Neville Longbottom (kap. 3.5) Do trojúhelníku už sice nepatří, ale Rowlingová mu připsala důležitou roli. Do školy přichází jako nemehlo, snadná oběť šikany Draca Malfoye a Snapea, ale vypracuje se na statečného bojovníka, člena Brumbálovy armády¹². Dokonce ho Rowlingová v poslední kapitole (o devatenáct let později) nastínila jako populárního profesora bylinkářství. Je to další postava šikanovaného káčátka, který vospěje v silnou labuť. A taky se přibližuje sirotkovi: vychovala ho babička, své rodiče může akorát navštěvovat v blázinci, protože byli mučeni Smrtijedy¹³.

⁹ Anglické Erised pozpátku znamená touha.

¹⁰ Jedna z dějových linií ve čtvrtém díle.

¹¹ Famfrpál je populární sport kouzelníků. Je podobný košíkové, ale hraje se na košťatech a má zajímavější pravidla.

¹² Brumbálova armáda, známá také jako B.A., je tajná organizace založená Harrym, Ronem a Hermionou v pátém díle, za účelem učít ostatní studenty Bradavic obranu proti černé magii.

¹³ Skupina oddaných stoupců Lorda Voldemorta, Pána zla.

Lenka Láskorádavá se na scéně ukáže jen párkrát, také i proto, že patří do koleje Havraspáru. Mezi spolužáky není moc oblíbená a na většinu lidí působí podivínsky, proto jí většina studentů přezdívá „Střelka“. Podobně jako Harry a Neville, i ona přišla v dětství o matku. Jejími prakticky jedinými přáteli jsou Neville, Harry a Ginny, dokonce má jejich podobizny v životní velikosti ve svém pokoji. Navzdory nedůležitosti její postavy se stala velmi oblíbenou mezi náctiletými, kteří potřebují odvahu k tomu, aby se odlišili a byli sami sebou, avšak za cenu nepopulárnosti.

1.1.5 Tyrani

Rowlingová postavila záporné postavy na nejnovější psychologické teorii, že všichni tyrani, jsou vlastně ti největší zbabělci. Vlastně v nás v posledních knihách vzbuzují lítost. Harry dospěl (stejně jako jeho čtenáři) a Rowlingová ho přiměje podívat se na krutý svět z jejich perspektivy.

Dursley¹⁴ je příjmení strýce Vernona, tety Petunie a bratránka Dudleyho. Po smrti Potterových se o Harryho starala tahle mudlovská rodina. Dali mu všechno nutné pro přežití, kromě lásky. Vždycky upřednostňovali svého vykrmeného synáčka Dudleyho, který si mohl dovolit Harryho šikanovat. Zapsal se tak do historie jako jedna z nevýraznějších záporných postav dětské literatury, bez jediné kladné charakterové skvrny, která by hyzdila její nádherně zlotřilé rysy. Dursleyovi se dají i vědecky definovat jako špatná náhradní rodina podle Maslowovy pyramidy potřeb¹⁵: pokoj o dvou metrech čtverečních má pod schody, dostává mnohem menší porce; Dudley ho neustále napadá, strýc Harrymu vyhrožuje, že ho vyhodí z domu; lásky ani přátelství se mu v Kvikálkově nedostává a prostor k seberealizaci už nemá vůbec.

Draco Malfoy je arogantní čistokrevný kouzelník z bohaté rodiny. Je nejvýraznějším zmijozelským charakterem. Jak Dudley, tak Malfoy jsou velcí zbabělci v kontrastu s odvahou hrdinů. Verbálně napadá rodinný původ chytřejší Hermiony, statečnějšího Rona a slavnějšího Harryho.

Severus Snape (kap. 3.2) Je učitel lektvarů na bradavické Škole čar a kouzel. Zastupuje nejméně oblíbeného Harryho profesora, ke kterému se vždy choval chladně, ne-li urážlivě. Jeho chování ke studentům není nápomocné a už vůbec ne spravedlivé. Měl své oblíbence ze Zmijozelu a ostatní před nimi ztrapňoval. Severus je stejně jako jména jiných postav odvozeno z latiny, znamená přísný - na rozdíl od ostatních latinských jmen šlo ale o běžné středověké jméno. Příjmení Snape je odvozeno od jména malé vesnice v hrabství Suffolk, možná je i souvislost s anglickým slovem snappy (kousavý,

¹⁴ Na tohle jméno Rowlingová přišla s mapou, je to název malého městečka podobně jako Dudley.

¹⁵ Je to hierarchie lidských potřeb, kterou definoval Abraham Harold Maslow v roce 1943. Podle této teorie má člověk pět základních potřeb: fyziologické p., p. bezpečí, p. lásky, p. uznání a p. seberealizace.

nevrlý). Jedná se patrně o nejpropracovanější charakter celé knižní série. Harry Snapea nesnášel, protože se k němu choval nespravedlivě a ponižoval ho od samého začátku studií. Ke konci knížek však zjistí, že byl vlastně celou dobu na jeho straně proti Pánovi Zla, kvůli jeho nenaplněné lásce k Lily Potterové, Harryho mamince. Zmoudřelý Harry po něm dokonce pojmenuje jednoho ze svých synů.

Lord Voldemort je přímý potomek Salazara Zmijozela. Jeho tajemné jméno vzniklo spojením francouzského „vol de mort“, což znamená krádež nebo let smrti. (To poukazuje na jeho touhu stát se nesmrtelným a též na jeho umění létat.) Je nejstrašnějším čarodějem všech dob. Ve světě kouzelníků je nazýváám bojácně jako Vy-víte-kdo. On a jeho Smrtijedi používají černou magii k tomu, aby se dostali k moci a vládli tak pouze čistokrevní kouzelníci za jakoukoli cenu. Díky věštbě, která předpověděla, že ho Harry připraví o moc, se Voldemort vydá zabít Harryho, ale láska matky, která se obětuje pro své dítě, vyprostí jeho zbývající duši z těla. A v průběhu série se snaží dostat zpět k moci. Pro svůj strach ze smrti si rozdělí duši vraždami na sedm dílů a ty uchová ukryté v sedmi předmětech – viteálech.

1.1.6 Sirotek hledá rodiče

Harry je sirotek stejně jako Frodo Pytlík z Pána prstenů, Tarzan, Huckleberry Finn, Spiderman, Batman, Superman a další hrdinové. Ten fakt, že si archetyp sirotka vybírá tolik tvůrců, nemůže být náhoda. Podíváme-li se na to z praktického hlediska, je to pro ně mnohem jednodušší. Které dítě s milujícími rodiči se jen tak vydá do světa za dobrodružstvím? Odříznutím rodinných vazeb je hrdina automaticky vržen do dobrodružného neznáma. V nízkém věku se naučí být nezávislý, odolný a houževnatý. Který spisovatel by si nepřál extra odolného hrdinu, se kterým může mlátit z jedné tragédie do druhé, aniž by to abnormálního hrdinu odrovnalo. Stejně tak jeho přehnané citové výlevy a činy mohou vyplnit nedostatky v příběhu a nikdo se nad zvláštním chováním sirotka nepozastaví. Kromě toho vzbuzuje soucit, což zaručuje rychlou emocionální vazbu čtenáře na toho správného hrdinu. A prahnutí sirotka po někom blízkém včetně silného prožívání vztahů je také k užítku.

V případě Harryho je důležité, že je kouzly nedotčený, protože vše nové a fascinující prožívá zároveň se čtenářem. Navíc vnímá Bradavice jako domov, takže se potom fanoušci každý rok těší „domů“ s ním.

Aby Rowlingová vyjádřila svou představu o vzorech otce a matky a utvářela vývoj charakteru Harryho, nenápadně doplnila místo chybějících rodičů postavami, které se jejich rolí ujaly zcela přirozeně.

1.1.7 Náhradní matky

Molly Weasleyová (kap. 3.1) je manželkou Artura Weasleyho. Mají spolu sedm zrzavých dětí včetně Rona a Giny. Harry se v jejich domově vždy cítil dobře a za láskyplnou atmosféru vděčí především matce svého nejlepšího přítele. Molly je pečující, obětavá, ochranná, loajální, laskavá, zručná, pohotová, milující a silná žena. Jednoduše ryzí archetypální postava matky. Není divu, že pro sirotka Harryho představovala teplo rodičů, které nezažil, i když se s Molly příliš nebavil. Jejich vztah probíhal spíše formou objímání a starostlivé péče, například velkého množství chutného jídla nebo pleteného svetru na Vánoce, který dávala i všem svým dětem.

Hagrid je bradavický hajný. I přes jeho poloobří vzezření jsem ho zařadila do role matky. Hagrid měl pro Harryho slabost, už když byl novorozeně. Tenkrát by ho svou obrovskou dlaní mohl sevřít do pěsti, ale zacházel s ním jako s největším pokladem. Má velké srdce a vždy si najde čas na čaj s Harrym, pro kterého by i zemřel.

Minerva McGonagallová (kap. 3.2) není zrovna obrázek usměvavé a objímající hospodyňky, ale jistý postoj Harrymu předávala. Je to skvělá profesorky a ředitelka Nebelvírské kolejí. Navzdory své přísnosti je velice spravedlivá, loajální, zodpovědná a odvážná. Harry za ní mohl jít s problémem, když nemohl za Brumbálem. Objevovala se v knize od úplného počátku až do závěrečné bitvy, dokonce přivedla Harryho k famfrpálu¹⁶.

Škola čar a kouzel v Bradavicích, ač nám to může přijít zvláštní, byla pro Harryho velkou útechou. Cítil se tam v bezpečí a hlavně poprvé v životě byl obklopen lidmi, co ho mají rádi. Škola mu dala prostředí pro jeho rozvoj znalostí i sportu. Velký podíl na Harryho komfortu měli i domácí skřítkové. Tiše po nocích uklízeli na kolejích a jejich zásluhou měli také studenti třikrát denně přeplněné stoly těmi nejvybranějšími dobrotami.

1.1.8 Náhradní otcové

Sirius Black je Harryho kmotr, se kterým se bohužel setkával jen po krátkou dobu. I přesto, že se narodil v rodině čistokrevných protimudlovských kouzelníků, dostal se do Nebelvíru, kde se stal

¹⁶ Kouzelnický sport na košťatech podobný házené, ale se zajímavějšími pravidly.

nejlepším přítelem Jamese Pottera (Harryho otce). Byl patnáct let zavřený v Azkabanu, nejstrašnějším vězení kouzelnického světa. Harry se od něj mohl naučit jak ustát křivdu a jak bojovat s plným nasazením až do konce. Zemřel v boji za spravedlnost.

Remus Lupin byl Harryho nejoblíbenějším profesorem. Učil ho bojovat proti Mozkomorům¹⁷, postavit se vlastnímu strachu. Určitě měl v tomto ohledu velké zkušenosti, je totiž vlkodlak. Samotné Lupinovo jméno již odkazuje na spojitost s vlky. Remus byl jedním z bájných bratří, kteří byli odkojeni vlčicí a založili město Řím. Lupin v mnoha jazycích znamená divoký, vlčí a také rostlinu Vlčí bob (ta podle pověry zamezuje přeměně ve vlkodlaka). Rowlingová uvedla, že pro stvoření Lupina jí byli předlohou pacienti nakažení HIV. Podobně jako jim, také Remusovi hrozilo odsouzení společností. Ale jeho největší strach byl, že někomu ublíží, když bude vlkodlakem.

Artur Weasley je manžel Molly Weasleyové. Jedinou slabinou Weasleyových by mohl být nedostatek financí, což je pochopitelné pro devítičlennou rodinu a jen jednoho pracujícího rodiče. Ale projevuje se to jen na obnošených uniformách a starých učebnicích, které si děti předávají. Což je častým směrem posměšků Draca Malfoye Ronovým směrem. Pan Weasley by mohl vydělávat dvakrát víc, přesto si na Ministerstvu kouzel vybral málo placený obor, který se zabývá kontakty s mudly¹⁸. Je totiž naprosto fascinován lidskými vynálezy, které jsme si vytvořili díky absenci kouzel. Také rád spojuje mudlovské s kouzelným, např. sestrojil ono legendární létající auto. (Nadšením pro kutilství se podobá otci Rowlingové.) Harry a svět se od něho mohli naučit, jak být stále dítětem, jak věřit ve splnění svých snů, i když bláznivých. Ale především se Harry od Weasleyových naučil lásce k rodině.

Albus Brumbál je ředitel školy Čar a kouzel v Bradavicích a zároveň nejmocnější kouzelník 20. století. Pro Harryho je od začátku nejposvátnějším vzorem otce, dobra. Dokonce po něm pojmenuje i svého budoucího syna. Ředitel je nejvíce charakteristický svou moudrostí, vždy stojí v pozadí a hlídá Harryho. Nechá ho samotného i v těch nejnebezpečnějších situacích, aby se naučil bojovat s Voldemortem, až tady nebude. Vlastně teprve když profesor na konci šesté knihy umírá, odchází s ním i bezpečí z Bradavic, Harryho náhradního domova. V sedmém díle tedy nemá na vybranou a odchází do nebezpečného světa hledat rozpolcené duše Lorda Voldemorta.

¹⁷ Mozkomorové se živí šťastnými vzpomínkami, které vysávají z lidí. Jsou to obávaní strážci kouzelnického vězení. Jsou to postavy bez obličeje a nosí plášť s kápí.

¹⁸ Mudlové jsou obyčejní lidé, kteří nemají ponětí o světu kouzel.

2.4 Život: Jak to všechno začalo? Na nástupišti devět a tři čtvrtě

Datoval se rok 1964. Na nádraží King's Cross nastoupil osmnáctiletý Londýňan a osmnáctiletá Londýňanka do vlaku. Vábivé starodávné kupé svedlo dohromady tmavovlasého džentlmena a pohlednou dívku. Tehdy, na začátku šedesátých let, trvala cesta do Skotska devět hodin. Anne byla zima a Pete měl teplý kabát. Tak se spolu ocitli ve vlaku života, ze kterého už nebylo cesty zpět.

A tímto svazkem nastoupila do vlaku i Joanne, která zatím jen poletovala ve vzduchu a neměla tušení, co se s ní děje, ale nebude tomu tak nadlouho.

31. července 1965 se ve městě Yate Anne a Petovi Rowlingovým narodila holčička, kterou sama Joanne Rowlingová později popsala jako „tlustou a blondatou“. O rok a jedenáct měsíců později dorazila na svět sestra Dianne a dotvořila tak rodinný čtverec.

3 Život: Postavy jejího světa

Kromě psaní knih se Rowlingová proslavila jako vzor amerického snu, kdy se z čerstvě rozvedené matky s dítětem závislé na sociálních dávkách stala během pěti let multimilionářkou. Její život je pohádkou sám o sobě. Nemusíte být fanouškem Harryho, abyste nevěřičně žasli nad fantazií jejího osudu, který pohádku sepsal. Ale stejně jako Harry Potter v každém dalším díle stárne a pohádka se mění v drama, také život Joanne se bezmeznými překážkami stává dojemnějším. Tak silný příběh se nemohl jinak než podepsat na jejím životním díle.

Proto jsem se rozhodla najít souvislosti mezi osobitými lidmi a zážitky, které ji ve světě potkali a mnohem větším světem, který stvořila ve své hlavě. Podívejme se spolu na to, kam ji vlak, do kterého nasedla, veze, co potkala cestou a, vědomě či nevědomě, zapsala do příběhu Harry Pottera. Promítla tedy knižní postavy do svého života nebo svůj život do Harryho Pottera?

3.1 Molly Weasleyová - milující matka

Anne Rowlingová ovlivňovala Joanne a její mladší sestru Dianne víc než její manžel, protože Pete R. byl většinu dne v práci. Už jako velmi mladá žena se vzdala vlastní kariéry a věnovala se rodině. Dělal všechno pro své děti, podobně jako Molly, která neměla příliš finančních prostředků, zato lásky měla na rozdávání i pro sirotka Harryho.

Podobně jako Molly, i ona byla vynikající kuchařka. Vždycky pro všechny pekla koláče a připravovala hodně zeleniny, ale ne směs ze sáčku, jak je dnes v Anglii normou. Anne Rowlingová vždycky trvala na tom, aby rodina jedla pohromadě. Kromě toho vyprovázela své dcery každý den do školy, dokonce až do puberty.

1.1.9 Milujíc knihy

Annina láska ke knihám se stala součástí života všech Rowlingových a tak už v Nicholls Lane započala nespoutaná představivost autorky Harryho Pottera. Anne často dětem předčítala. Byla přesvědčená, že čtení a vyprávění příběhů rozhodně patří k výchově.

1.1.10 První kniha

První knihou, kterou jí četli před spaním, byla *Žabákova dobrodružství* od Kennetha Grahama. První knížky měly určitě vliv na dětskou fantasi, když jí rodiče vyprávěli příběhy Králíka, Krčka, Křisy..., které zhmotněly v mysli malé „Jo“. V Potterovských dobrodružstvích hrají zvířata podstatnou roli a autorka je využívá k tomu, aby zdůraznila některé lidské vlastnosti. Stejnou metodu používá i Kenneth Grahame. Charakter Žabáka z *Žabákových dobrodružství* – hlavně nesnesitelná vychloubačnost a ješitnost – jsou vlastní chvástavému bradavickému profesorovi Zlatoslavovi Lockhartovi. I laskavý ředitel bradavické Školy čar a kouzel Brumbál se v mnohém podobá chápavému Grahamovu Jezevcovi. Ještě jasnější spojení nalezneme mezi Divokým lesem a Zapovězeným lesem u bradavické školy- oba pro hrdiny naznačují něco temného a nebezpečného.

Následovaly knihy Richarda Scarryho, které malou Joanne uchvátily; jde vlastně o další příklad toho, jak děti milují personifikaci lidských vlastností skrze zvířecí hrdiny. Scarryho knížky zapojují zvláštním způsobem do děje spoustu zvířátek, která dětské čtenáře učí, jak to ve světě chodí. Kromě jiného se v téměř každé jeho knize objevuje vlak, dopravní prostředek, který hrál důležitou roli v životě i příbězích J. K. Rowlingové.

3.2 Harry Potter - jedinečný už od narození

1.1.11 První dílo

Joanne ty Scarryho pohádky zbožňovala a v šesti letech se jimi dokonce nechala inspirovat k sepsání první literárního díla – *Králíček*. Zvířecí hrdina příběhu leží doma se spalničkami. (V té době ležela také šestiletá Jo v posteli se spalničkami.) Přicházejí ho potěšit jeho kamarádi, především čmeláci

slečna Včeličková. *Králíček*, jak Joanne přiznává, byl nejspíš výpůjčkou od Richarda Scaryho – v jedné z jeho historek najdeme nemocného králíka.

Maminka Anne byla velmi hrdá na svou starší dcerku, všem vyprávěla jakou má Joanne zálibu, tak odlišnou od ostatních dětí. To určitě Jo dodávalo sebevědomí důležité k pokračování, ale především její osobní pocit výjimečnosti, který je tak zřejmý u Harryho. Dokonce se stačí jen podívat na blesk na jeho čele a už víte, že máte co dočinění s výjimečným člověkem, který je spojený se silným příběhem osudu. Snívala i pětiletá Jo, že bude slavnou spisovatelkou, která bude měnit osudy svých postav? Děti by přes ramena maminek obdivovaly její pohádky.

1.1.12 První věnování

Nemůžeme obejít předcházející stádium a to není nic jiného než vyprávění. I kdyby se Rowlingová nakonec spisovatelkou nestala, stále by byla rozenou vypravěčkou. Dosvědčí nám to její mladší sestra Di, která jako první mohla slyšet Joanniny příběhy – a to platilo i po dalších třicet let. Její nadšení z poslechu a později četby sestřiných příběhů autorku povzbuzovalo k dalšímu a dalšímu rozvíjení záplatek. I Anne dcerce ráda naslouchala a věnování v první knize, *Harry Potter a Kámen mudrců*, patří oběma – matce i sestře.

1.1.13 První okouzlení kouzlením

Nespoutaná fantazie malé vypravěčky ji přirozeně dostala do čela party místních dětí z Nicholls Lane při jejich hrách a výpravách. Základ party tvořily dvě rodiny: sestry Rowlingovy a Vikky s Ianem Potterovými. Scházeli se u jednoho z nich v zahradě, tehdy ještě bez plotů. Honili se mezi domy při hrách na čaroděje a čarodějky vymyšlených malou Joanne. Oblékli se jako kouzelníci, pak se usadili pod stromem. Jo pronášela zaříkávadla a předstírala, že vaří lektvary z nejrůznějších odporných přísad. Vymýšlela pomůcky a příběhy, ve kterých ostatní vystupovali jako hrdinové. I když se ostýchala ukázat své povídky někomu dalšímu, všichni její kamarádi si vybavují, jak je okouzlovala nekonečnou fantazií.

1.1.14 Potter

Možná jste si všimli shody jmen Joannina kamaráda Iana z Nicholls Lane a Harryho, není to náhoda. Jo Potterovým jméno vždycky záviděla, možná i proto, že ji ve škole přezdívali „Váleček“¹⁹. Nějak

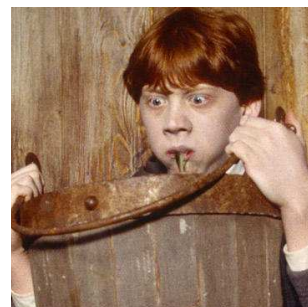
¹⁹ anglicky „rolling pin“

to ale nepomohlo médiím hledajícím za Ianem Potterem živoucího Harryho. Jo si pouze vypůjčila jméno. A určitě to není jen tak, že zrovna z období dětství, kam se velmi často vracela pro inspiraci.

1.1.15 Nechutnost sama

Joanne byla jasný vůdce tlupy, nicméně Ian se taky prosazoval. Jednou ji barvitě přesvědčil o tom, jaká je šťavnatý **slimák** lahůdka. Tahle příhoda je jedna z mnoha patřících do dětství Rowlingové, která se zmínila, že si vzpomínky z dětství pamatuje velmi živě. Není divu. Na tomto přehledu slimáčích zmínek si dokážeme, jak moc při psaní Harryho Pottera čerpala z dětství:

1. Na otázku v jaké zvíře by se nechtěla proměnit, Rowlingová odpověděla, že by za nic na světě nechtěla být **slimákem**.
2. Ve druhé kapitole knihy *Harry Potter a Kámen mudrců* píše: „...Dursleyovi takhle o Harrym mluvili vždycky, jako kdyby tam vůbec nebyl – nebo spíš jako kdyby to bylo něco odporného, co jim nerozumí ani slovo, asi jako nějaký **slimák**.“
3. Jednou z nejvtipnějších scén druhého dílu je Ron zvracející **slimáky**. Na obranu své cti použil kouzlo „žer slimáky“, jenže, zapříčiněno jeho zničenou hůlkou, se kouzlo otočilo proti němu.

O Joannině silném prožívání také svědčí i její strach z pavouků z dětství. Rowlingové tento odpor vydržel dodnes. Proto se nemůžeme divit, že se obrovské tarantule blíží k vyděšeným hrdinům. Hlavně Ron z nich má panický strach. (Který autorka využívá k vtipným scénám, podobně jako „šprtkovské“ chování Hermiony – obojí její vlastní slabiny.) Noční můra z Joannina dětství se zhmotnila v Tajemné komnatě (2. díl), jehož děj se úzce tyká těchto nestvůr. Vrcholí scénou v Zapovězeném lese – Harry a Ron přišli, aby se setkali s děsivým obřím pavoukem Aragogem. Čekají na ně „pavouci velcí jako tažní koně, osmiocí a osminozí, černí, chlupatí a obrovští“. Kdyby Rowlingová potkala Bubáka – stvoření, které se proměňuje v to, čeho se nejvíc bojíme -, říká, že její Bubák by na sebe vzal určitě podobu Aragoga.

3.3 Severus Snape – učitel strachu

Rowlingovi se přestěhovali z okraje Londýna na venkov, do malé vesničky Tutshill s bohatou historií. Nástup do nové školy se starými dřevěnými stoly s kaňkami od inkoustu Jo ovlivnil. Možná i díky

některým učitelům se přehoupla z období Harryho do období Hermiony. Idyla venkova pro Joanne skončila, když se dostala pod přísné vedení Sylvie Morganové.

Paní Morganová byla postrachem dětí z Tutshillu, rutinérka vyžadující kázeň „ze staré školy“. Děti z ní měly strach; v některých případech dokonce čirou hrůzu. Ředitel školy vypověděl: „Často jsem řešil stížnosti rodičů, jejichž děti doma plakaly a vyváděly jen proto, že měly jít do třídy Morganové. Přestože se jí děti bály, dělaly pod jejím vedením značné pokroky. Morganová trvala na určitých zásadách a dětem nikdy nic nepromíjela. Myslím, že později to mnozí z jejích žáků ocenili.“ Mnozí možná, ale tenhle obdiv k paní Morganové, úzkostlivé semetrice, rozhodně nesdílela malá nesmělá Joanne Rowlingová.

První věcí, kterou paní Morganová ve své třídě provedla, byla selekce dětí podle inteligence na chytré a ty druhé, méně schopné. Aby toho dosáhla, otestovala své nové svěřence pomocí matematické písemky. Zvládnout test vyžadovalo nejen dobře počítat, ale znát i určité matematické postupy, které se v Joannině bývalé škole ještě neprobíraly.

Utrpení, které cítila, když před sebou uviděla zadání testu, později využila při psaní kapitoly Modrý klobouk v první knize. Harry přijíždí do Bradavic s nadšením, ale zároveň i s hrůzou z toho, co jej čeká: nežil nikdy mezi kouzelníky, nezná jediné zaklínadlo a neumí si představit, jaké otázky mu při vstupu do školy budou klást. Naštěstí „test způsobilosti“ neprovádí úzkoprsá učitelka, ale její úplný opak- moudrý klobouk (Navíc všechny čtyři koleje jsou si rovné)...

Ve vstupním testu z matematiky získala Rowlingová polovinu bodů, což bylo na hraně, a učitelka jí nařídila, aby si sedla vpravo. Jo ještě tehdy netušila, že kvůli jedinému testu si ji paní Morganová trvale zařadila mezi hlupáky.

Tehdy na začátku září se Joanne rozhodla, že paní učitelku přesvědčí o svých schopnostech. Měla k tomu dostatek příležitostí; kromě matematických desetiminutovek tady byly týdenní testy z dalších předmětů, v nichž mohla dívenka zazářit snáze než v matematice. Vyučovací metoda paní Morganové stála na třech pilířích „tří P“ (psaní, počítání a pracovní činnosti), i když pamětníci hovoří spíše o třech „B“ – biflování, biflování, biflování...

Školní rok ovšem končila cílevědomá Joanne už v levé polovině třídy, v místech určených „chytřejším“ dětem. Rowlingová později prohlásila: „Byla jsem přerazena nalevo, jenže posun nebyl zadarmo. Morganová mě přinutila, abych si vyměnila místo se svou tehdejší nejlepší kamarádkou. Po jediném krátkém přesunu napříč třídou jsem se tak najednou stala nejen chytrou, ale i neoblíbenou.“

Přece se Joannina stará učitelka ukázala jako užitečná předloha, když Rowlingová sestavovala profesorský sbor v Bradavicích. „Existuje několik lidí, kteří mi posloužili jako prototyp postavy nesympatického profesora Snapea, a paní Morganová byla jedním z nich. V dětství mi opravdu výjimečně naháněla hrůzu.“ Na pochybnou čest pokládat se za vzor bradavického profesora lektvarů si ale později dělal nárok i Joannin učitel chemie ze střední školy, John Nettleship. „Jen musím doufat, že ty nejhorší Snapeovy rysy jsou postaveny na těch zbývajících,“ reagoval Nettleship. I když nevím, které pozitivní vlastnosti měl na mysli, protože, i přesto jak moc je Snapeova postava propracovaná a dojemná, kladných vlastností moc neposbírala. (Kladnou postavu z něho nakonec udělala láska k Harryho matce Lilly.) O jeho vlivu opravdu není sporu: Nettleship často studentům pokládal chemické otázky a rád si vybíral vždy připravenou Joanne. Odtud pochází Harryho rozpaky, když nedokáže odpovědět na žádnou ze Snapeových otázek a také frustrace Hermiony, že ji nevyvolává.

Jisté povahové rysy paní Morganové zdědila rovněž ředitelka nebelvírské kolejě, profesorka Minerva McGonagallová – přísná, ale spravedlivá.

1.1.16 Malá skautka

Zdaleka ne všechno v Tutshillu bylo pro Rowlingovic děsivé a depresivní. Měly rády skautské schůzky světlušek. Skautský oddíl býval pro děti na venkově ideální zábavou – nevinná legrace spolu s nenásilnou výchovou k přátelství, vlastenectví a společné odpovědnosti. Jednou týdně se v oddíle sešlo dvacet čtyři dívek z vesnice a vytvářely spolu svět, který byl na hony vzdálený pravidlům paní Morganové. Joannin oddíl byl rozdělen do šesti družin: na Rusalky, Skřítky, Šotky, Elfy, Trpaslíky a Rarachy. Všechna jména posléze využila.

Často chodily na prohlídky podzemních chodeb, které se pak stávají tajnou zbraní Harryho, chce-li uniknout ze školy. Joanninou oblíbenou činností bylo pozorování ptáků, kdy snila o létání. To pak hraje v jejích knihách velkou roli. A nakonec se dozvídala nekonečně mnoho legend o blízkém lese Dean, které ji nemohly nechat bez inspirace. Třeba jedna z nich je o zamilovaném mladíkovi, který se snaží dostat za dívkou přes jejího přísného otce, tak se promění v zajíce. Šlo bezpochyby o kouzelníka, kterého Rowlingová nazývá „zvěromág“ – o čaroděje, který se dokáže proměnit ve zvíře.

1.1.17 Další učitelé

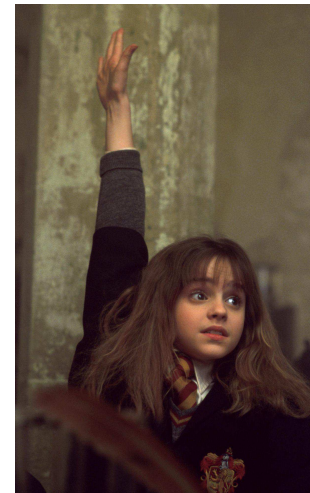
Nemůžeme se divit, že si Rowlingová vybrala ke svému prvnímu románu právě prostředí školy. Zažila si jak hodně z pohledu studenta, tak učitele. Absolvovala náročný kurz v Anglii a navíc byla na rok učitelkou ve Francii a Portugalsku. To jí pomohlo vytvořit komplexní postavy profesorů. Koneckonců Snape se ukázal jako největší překvapení.

Na střední škole Jo uchvacovala učitele svými pracemi, ale největší vliv na ni měla učitelka angličtiny Lucy Shepherdová. Bylo jí něco přes dvacet let a angažovala se v hnutí, aby moderní ženy mohly neomezeně rozvíjet své schopnosti a uplatnit se ve společnosti. Podle studentů: „Dávala do učení srdce, respektovala osobnost žáka a především rozvíjela jejich tvořivost a podporovala lásku k poznání.“ Joanne připouští, že Lucy S. byla jedinou učitelkou, jíž během školní docházky plně důvěřovala. Dokázala pochopit, že se Jo zamýšlí stát spisovatelkou a začala ji, místo pochybností, vštěpovat přesné vyjadřování a promyšlenou strukturu textu. Joanne v jednom interview vysvětluje, že její respekt k ní souvisel s tím, jaké nadšení projevila Slečna Shepherdová nad její prací.

3.4 Hermiona Grangerová – nejistá šprtka

Když Jo pokročila na střední školu ve Wydeanu, brzy zapadla mezi nevýrazné (i když inteligentní) šprtky. Trvalo několik let, než ze sebe setřásla image Hermiony Grangerové.

„Hermiona se mi psala snadno, protože jsem ji hodně založila na tom, jak jsem vypadala v jedenácti letech. Je to vlastně moje karikatura. Stejně jako Hermioně i mně vždycky záleželo na škole a na známkách, ale tím jsem jenom maskovala nejistotu. Myslím, že pro nevýrazná děvčata v tomhle věku je to běžný způsob, jak zakrýt své obvyklé komplexy. Vždycky jsem měla pocit, že musím být nejlepší, že moje ruka musí vyletět nahoru první, že vždycky musím odpovědět správně,“ připouští Joanne. Toto úsilí s ní komicky přehnaným způsobem sdílí i Hermiona. Neschopnost upoutat pozornost vyučujícího ji mučí zejména v hodinách krutého profesora Snapea, který záměrně ignoruje její nadšeně se třepotající ruku, když se hlásí.

Stejně jako Joanne je Hermiona náruživou čtenářkou. V knize Harry Potter a Tajemná komnata se Ron oprávněně obává: „Myslím, že se pokouší přečíst do Vánoc celou knihovnu.“

At' už za přílišné učení Jo mohli její učitelé, nejistota, či snad to, že na rozdíl od Di nebyla tak hezká a společenská, a proto to chtěla něčím vykompenzovat, přineslo ji období Hermiony velký užitek. Kromě dobrých známek a pozice premiantky se naučila i praktikám dobrého studenta: vůli, ctizádosti, systematické práci, rozvržení času, důslednosti...

1.1.18 Systém psaní

Jedna ze zveřejněných pomůcek, které Rowlingová používá, je rozvržení kapitol. Obrázek je příklad z Harryho Pottera a Fénixova řádu (13. – 24. kapitola). Schéma se skládá z deseti sloupců. První čtyři jsou jejich údaje; číslo, měsíc, název, děj. A zbývajících šest sloupců na pravé straně se zabývá jednotlivými tématy, které se vyvíjí nezávisle na sobě: Harryho vidiny, Cho/ Ginny (romantické zvraty), Brumbálova armáda, Fénixův řád, vztahu mezi Harrym a Snapem a informace o Drápotvi. To vysvětluje, jak Rowlingová udržuje příběh v chronologickém pořádku a především, jak pracuje s vystupňováním. Jednoduše nám v každé kapitole prozradí novou skutečnost z každé roviny děje.

NO	TIME	TITLE	PLT	PROPHECY	Cho/Ginny	D.A.	O G P	Snap/ Harry + fellow	Hagrid + camp
13	OCT	Plots and Resistance	Harry, Ron + Hermione go to Hogsmeade, meet Lupin and Tonks - start talk, Unsubstantiated Rumors - pass note, Hagrid becomes the O.G.P.	Vol still for manipulating, will plan, Hermione is here, DES want to get in it	Cho in Hogsmeade - wants to join O.G.P	Tonks + Lupin	recruiting	Hagrid starts for to teach O.P	Planes & still back - school situation
14	NOV	The Order of the Phoenix	First meeting of the Order of the Phoenix	Nagini attacks Mr. W.	Cho + Ginny both present	Underage, non-magical, school work	First meeting	Harry still slipping, Snape's spying	Who's Azkaban really? Harry's not in there
15	NOV	The Darkest Tackle	Quidditch vs. school meeting - Harry, Ron + Hermione, after Quidditch, after night, after Quidditch, after night, after Quidditch, after night	Nagini set in, Vol wants confirmation of Bode's story - only he + Harry can find the truth	Cho now meeting in love	Firewhisker	reactions - choices, choices, choices, choices	How about Harry's not going	Hagrid sets getting injuries
16	NOV	Black Marks	Rowl is skipping Snape, Hermione is skipping Snape, Hermione is skipping Snape, Hermione is skipping Snape	Peto information, Harry's suspicious	Harry now skipping Cho + Ron + Ginny + O.G.P. etc.	around	Another lesson	Hagrid hospital wing	
17	DEC	Rita Returns	Hogwarts / Xmas shopping, they meet Rita	NOW VOL IS ACTIVE TRYING TO GET HARRY TO JOIN P - very vivid - could see him	Ginny + Ron	around			
18	DEC	St. Mungo's Hospital for Magical Maladies and Injuries	St. Mungo's visit, Ron, Hermione, see Bode (Machinarium), see Lockhart, see Mr. Weasley, Neville	Bode dead, H.P.P. again	Harry + Ron + Hermione	around			
19	DEC	(Xmas)							
20	JAN	Extended Powers of Elvina Underage	Harry notices Malfoy's, Hagrid's, Dobby's, Phoenix's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Harry fighting, Hermione's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Vol wants date with Cho + Ron + Hermione	around			
21	FEB	Valentine's day	with Cho, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's	Harry fighting, Hermione's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	around			
22	FEB	Cousin Grange	Unsubstantiated Rumors, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's	Harry fighting, Hermione's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	around			
23	MARCH	(Treason)	Cho's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's	Harry fighting, Hermione's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	around			
24	APRIL	(Dance)	Cho's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's, Hermione's	Harry fighting, Hermione's, Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	Harry's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's, Hermione's, Ron's	around			

1.1.19 Inspirace

Podobně jako jejich předchozí domov ve Winterbourne byl i Church Cottage plný knih. Jedny z dětských příběhů, které Jo četla byly **Letopisy Narnie** od C. S. Lewise. Srovnáme-li zejména první

díly obou sérií, najdeme mnoho podobností. Obě knihy používají tajemný vchod do magického světa. (V případě Harryho je to nástupiště devět a tři čtvrtě, Lucinka se dostane do Narnie šatní skříní.) V Lewisových příbězích vystupuje řada mytologických bytostí včetně faunů, zlé čarodějnice, i spousta zvířátek, která mluví a chovají se jako lidé. V textu si např. můžeme všimnout podobné reakce na nápoj. V Letopisech Narnie je to: „Bylo to něco, co ještě nikdy neochutnal – něco náramně sladkého a hustého a lahodného; a rozechřálo ho to až do morku kostí.“ A reakce na máslový ležák z Harryho: „Byl to ten nejlahodnější nápoj, jaký kdy ochutnal, a měl pocit, že mu zevnitř rozechřívá každý kousek těla.“

Jo dostala k devátých narozeninám od maminky **Bílého koníčka** od Elizabeth Goudgeové. Hlavní postava Maria je stejně jako Harry sirotek a stejně jako on žije v nepřátelském prostředí. Cestuje z Londýna na bratrancův hrad, který leží v kouzelném Měsíčním údolí. Aby se dostali na hrad, musejí návštěvníci projít podzemní chodbou. Zvířata hrají v příběhu taktéž důležitou roli a často nejsou tím, čím se zdají. Obrovský pes Wolf se mění ve lva a stává se Mariiným zachráncem. Inteligentní kocour Zachariáš jí píše vzkazy do popela. I v Harry Potterovi vystupuje chytrý kocour Křivonožka, který odhalí, že Ronova krysa vlastně vůbec není krysa, ale Voldemortův služebník. Kromě jiného se v obou knihách objevují jednorožci, ale největší vliv na Rowlingovou měli pasáže o jídle, nekonečné seznamy bradavických dobrot přes celou stránku jsou její specialitou. A za recept nejspíš vděčí E. Goudgeové a kuchařského umu Anne Rowlingové. Joanne byla vždy upřímná, když přiznávala vliv dalších autorů na vlastní tvorbu. Sama pokládá Bílého koníčka za dílo, které ji nejvíce ovlivnilo.

Avšak nejvíce je Harry Potter nemilosrdně srovnáván s **Pánem prstenů**. Už na univerzitě se Jo stala obdivovatelkou příběhů oxfordského profesora Tolkiena. Nadšenci žánru fantasy rádi hledají spojitosti mezi ságami. Obě volí podobnou strategii: rozvíjet konflikt mezi dobrem a zlem v relativně černobílém provedení. V Pánovi prstenů, jak uznává i Jo, vytvořil Tolkien originální mytologický systém. Jeho jména hrdinů, přišer a míst jsou stejně krkolomná jako pojmenování v Harryho příbězích. Oba hlavní hrdinové, Harry a hobit Frodo, jsou sirotci s nepříjemnými příbuznými. Oba mají moudré rádce, kteří je nechávají samostatně jednat, ale zasáhnou, pokud je třeba: Harry má profesora Brumbála, Frodo čaroděje Gandalfa. Nepřítelem je v obou případech „Pán temnot“: Voldemort a Sauron. Pán temnot je poražen a vrací se zpět, aby znovu nabyl svou sílu. Oba hrdinové ho porazí statečností a dobrým srdcem. Nejvíce nápadná je podobnost mezi dvěma motivy: Rowlingová má hrůzostrašné mozkomory a Tolkien děsivé Přízraky. Obojí silně

působí na hlavního hrdinu a vyvolává pocity otupující hrůzy. A za druhé, zrcadlo z Erisedu se velmi podobá Zrcadlu Gabriel z Pána prstenů. Naopak jedna z podstatných odlišností, jak Jo udává je: „...Tolkien stvořil naprosto imaginární mytologickou říši. Nejsou tam žádní Dursleyovi, žádná Zobí ulice.“ A Tolkien ve svých knihách postrádá **smysl pro humor**, který je Rowlingové vlastní. Je zvláštní si představit váženého oxfordského filologa při psaní scény z kouzelnického knihkupectví v Příčné ulici v knize Harry Potter a Vězeň z Azkabanu. Zoufalý prodavač si tam stěžuje: „Takový blázeň! Myslel jsem, že nemůže být nic horšího, než když jsme objednali dvě stě výtisků *Neviditelné učebnice neviditelnosti* – přišly nás na hromadu peněz, a vůbec jsme je nenašli... „

3.5 Neville Longbottom – oběť zbabělců

Joanne zažila ještě na střední škole všechny neduhy, kterých se britské školství v posledním čtvrtstoletí úspěšně zbavovalo – zejména zastrašování studentek – a musela se s nimi bolestně potýkat. Spolužačka vzpomíná: „Každý žák, který projevoval inteligenci nebo ambice, byl v nejlepším případě učiteli a spolužáky ignorován. V horším se stával terčem jejich slovních útoků a urážek typu „šprte.“ Joanne se musela poprat s vlastními komplexy v okamžiku, kdy ji napadla jedna dívka ze třídy. Později to komentovala slovy: „Neměla jsem na výběr. Buď jsem ji mohla úder vrátit, nebo bych musela padnout na zem a předstírat, že je po mně. Pár dní jsem potom byla ve škole slavná, protože se mi ji podařilo přeprat.“ Vítězství ovšem neudělalo z Jo nebojácnou rváčku; strávila po něm naopak několik týdnů vyhýbáním se své sokyni. Taková zkušenost jen upevnila její nenávist vůči šikaně – ať už ze strany spolužáků, učitelů nebo později partnerů.

Jedním z Joanniných spolužáků ve Wydeanu byl malý blondáček, který se možná stal inspirací pro Nevilla. „Byl hrozně nesmělý, mluvil potichu, a dovedete si představit, jak od ostatních zkoušel. Pro něj musela být škola příšerným místem.“

3.6 Ron Weasley – přítel do nepohody

„Harry Potter je ryzí výplod fantazie. Ani Ron neměl mít původně žádný vzor, čím víc jsem však o něm psala, tím víc se podobal jednomu z mých letitých kamarádů, Seanovi.“

V šestém ročníku přišel do Joanniny třídy nový spolužák, Sean Harris. Protože i Hermiona přišla na to, že přátelství je to nejdůležitější, i Jo a Sean se brzy sprátelili a toto přátelství jim vydrželo dodnes. Sean byl v mnohém úplně jiný. Jo jako vášnivá stoupenkyně hnutí typu Greenpeace a Amnesty International se ho pokoušela předělat. Sean měl auto, tyrkysový Ford Anglia, které Joanne

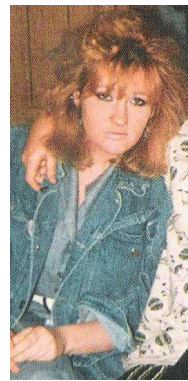
nabízela příležitost uniknout ze situací, jež ji dusily. Poprvé tak „vzala roha“ maloměstu a objevovala kluby a koncerty v okolí Cardiffu...

Joanne složila Seanovi poklonu, když mu věnovala druhý díl Harryho se slovy: *Seanu P. F. Harrisovi, řidiči, který vždycky práskne do bot, a přáteli do nepohody*. Splatila svůj dluh i autu, kterým ji odvázel vstříc svobodě: Weasleyovic začarované létající auto je tyrkysový Ford Anglia. Také v knize je auto synonymem záchrany. Poprvé ho použijí bratři Weasleyovi, když se o prázdninách vypraví zachránit Harryho z domácího vězení u Dursleyových. A láskyplných příhod s divokým autem je v knihách více. Rowlingová dokonce půjčila ilustrátorovi Cliffu Wrightovi fotografii autíčka, aby ho mohl zvěčnit na obálce knihy Harry Potter a Tajemná komnata.

3.7 Fred a George Weasleyovi – hledání snu

Po střední škole se Rowlingová pokoušela dostat na Oxford, ale pravděpodobně proto, že nebyla ze soukromé školy, nebyla přijata. Protože její rodiče považovali studium angličtiny za nepraktické, došlo ke kompromisu. Podobně jako se Weasleyovi moc netvářili na založení vlastního podnikání dvojčat komiků – jejich velkým snem bylo prodávání kouzelnických vymožeností vlastní výroby.

Od osmnácti Jo studovala na univerzitě v Exeteru francouzštinu a filologii a během studia strávila rok v Paříži jako asistentka učitele. Odtud plyne její tvorba slov z latiny a francouzštiny a nejspíš i vlastnosti postav čarodějek z francouzské kouzelnické školy, které jsou popsány jako krásné, ale namyšlené.

²⁰Vzhledem k tomu, že už mladá Joanne věděla, čím chce být, akademické úspěchy na jiném poli pro ni najednou nebyly motivací. A stejně tak dospívající Hermiona raději bránila práva domácích skřítků, než dostávala samé jedničky. Důkaz o tom, že Joanne už byla znuděná studijním životem jako Fred a Georgie, můžeme vidět na profesoru Binnsovi. Byl to učitel historie v Bradavicích, usnul a zemřel, ale nevšiml si toho a učí dál jako duch. Přijde do hodiny a čte skriptu monotónním hlasem. Jeho inspirací je Joannin bývalý profesor na vysoké škole.

²⁰ Na obrázku je Rowlingová jako bohémka při studiu Exeterské univerzity.

4 Útěk vlakem do jiného světa

Po škole si Jo našla práci jako sekretářka v Manchesteru. Právě tam strávila víkend marným sháněním bytu a vracela se zpátky do Londýna, unavená a nešťastná. Měla rozhodně o čem přemýšlet, když z okna vlaku pozorovala fádňí krajinu. Hlavou se jí mohla honit spousta věcí: jestli udělala dobře, když se rozhodla opustit Londýn, jak se daří nemocné matce s roztroušenou sklerózou, jak to zvládá otec. Ale ve skutečnosti jí hlavou běželo něco úplně jiného. Jo byla nevyléčitelným snílkem. Zatímco se dívala, jak za špinavým oknem ubíhá zoufale opuštěná krajina, představovala si chlapce, kterého vlak odváží do internátní školy čar a kouzel. „Harryho obrázek mi najednou vytanul přímo před očima. V tom okamžiku jsem viděla jeho i školu pro malé kouzelníky úplně jasně a zřetelně. Najednou jsem myslela na chlapce, který neví, kým doopravdy je, až do okamžiku, kdy dostane dopis z kouzelnické školy. Ještě nikdy předtím jsem se necítila nějakou představou tak rozrušená!“ Možná tak utíkala před krutou realitou jejího života a vracela se zpátky do doby dětství, kdy byla šťastná. Nebo ještě dál, k seznámení jejich rodičů ve vlaku, kde to všechno začalo. Ať už to bylo jakkoli, vlak osudu Rowlingové, poháněn představou Harryho Pottera, pomalu zrychluje.

Onoho červnového večera neměla u sebe bohužel ani pero, ani papír (což bylo u ní zvlášť neobvyklé), a tak se jen nechala unášet příběhem odvíjejícím se v její hlavě. Ze všeho nejdřív propracovala model a chod bradavické školy. Umístila ji kamsi do Skotska – částečně proto, že Skotsko hrálo tak důležitou úlohu v životě jejich rodičů, ale i proto, že skotské krajina jí připadala záhadná. Vysnila si tajemný hrad spojením několika budov, např. Thomas Hall v areálu exeterské univerzity. Bylo by přehnané tvrdit, že Harry Potter se narodil v kupé v jediném okamžiku osvětlení. V červu 1990 zbývalo do zveřejnění první dílu slavné ságy ještě dlouhých sedm let.

Jako sekretářka se příliš neosvědčila. Mladý kouzelník pomáhal své stvořitelce uniknout z kancelářské nudy. Poznámky k budoucímu příběhu už naplnily celou krabici od bot.

V rozhovoru byla dotázána, co by dělala, kdyby nebyla spisovatelkou a. odpověď J. K. Rowlingové byla: „Kdybych nebyla spisovatelkou, byla bych v depresi.“

4.1 Lily Potterová – síla mateřské lásky

Vize Harryho bohužel nebyla pro Joanne jedinou událostí roku 1990. Zemřela Anna Rowlingová, po desetiletém boji s roztroušenou sklerózou. Bylo jí čtyřicet pět let. Joanne vždycky přiznávala, že na ni

smrt matky hluboce dolehla. Ovlivnilo to nejen její další život, ale i další osudy Harryho, který zatím odpočíval v lepenkové krabici. V jediném okamžiku se ocitla bez láskyplné opory.

Joanne vyjádřila její pocity ze smrti matky nejvíce v kapitole o Zrcadle z Erisedu²¹ v prvním dílu Harryho Pottera. Zrcadlo z Erisedu je kouzelné; vidíte v něm právě to, co si v životě přejete ze všeho nejvíc. Harrymu ukáže zrcadlo jeho mrtvé rodiče, jak mu mávají. Jeho matka se zároveň usmívá a pláče. „Cítil v sobě něco nevýslovně palčivého, napůl radost a napůl hluboký smutek.“ Jo přiznává: „Když jsem tu kapitolu po sobě četla, zjistila jsem, že Harrymu přisuzuju vlastní pocity při vzpomínce na maminku.“

Celý příběh je v podstatě založený na mateřské lásce. Kdyby se Lily Potterová neobětovala a nezemřela pro Harryho, Lord Voldemort by ho bez problémů zabil. Obětoval se pro něho i otec, ale Rowlingová právě prožívala nejvíce pevné pouto mezi dítětem a matkou. Harry se o této neviditelné ochraně postupně dozvídá od Brumbála.

4.2 Mozkomorové – Hledání těch správných vlakových kolejí

Po smrti své matky Joanne odpověděla na inzerát a odjíždí do portugalského Porto učit angličtinu. Nikde v Harrym Potterovi nenajdeme přímo něco, co by se týkalo Portugalska. A přece je Porto plné bizardních obchůdků, které známe z Příčné ulice v Londýně. Naštěstí dvě z jejích nových spolubydlících byly stejně staré a Jo se s nimi ihned spřátelila. Obě podporovaly Joanne, když se jí život v Portu zhroutil. Najdeme je ostatně ve věnování třetího dílu: „Jill Prewettové a Aine Kielyové, kmotrám swingu.“ „Swing“ je jedna z nejstarších diskoték v Portugalsku. Tam se také seznámila se svým budoucím horkokrevným portugalským manželem. Po odpolednech píše a dává konkrétní podobu své představě - vzniklo zde údajně 10 verzí první kapitoly. V roce 1992 se provdala za portugalského novináře a televizního zpravodaje (viz obrázek ze svatby). O rok později se jim narodila dcera Jessica. Po roce manželství s pravým „machedem“ alkoholikem, který ji ustavičně ubližoval, se rozvádí a s malou Jessicou a s kufrem plným papírů utíká zpět do Británie. Přijíždí do Edinburgu za svou sestrou Di, studentkou práv. Počátkem roku 1994 vypráví svůj příběh o Harrym Potterovi sestře, která je jím absolutně nadšena. Joanne je na tom finančně velmi špatně,

²¹ Erised pozpátku znamená anglicky touha.

žije jen z podpory v nevytopené garsonce a po kavárnách dopisuje svou knihu, zatímco malá Jessica spí v kočárku.

Tvrdí, že za svůj život se nikdy necítila tak mizerně, jako když jí sociální pracovnice nabídla ušmudlaného medvídka pro její dcerku. Cítí, že se propadá do stále větší deprese. Jejím literárním vyjádřením se stali děsivý mozkomorové. „Dostala jsem se do stadia, kdy jsem si vůbec nedokázala představit, že bych se ještě někdy mohla bavit. Cítila jsem absolutní ztrátu naděje. Deprese člověka dokonale otupí, umrtví všechny jeho emoce, je to něco úplně jiného než obyčejný smutek.“

Mozkomorové, kteří střeží vězně v kouzelnickém vězení, tuto depresi zosobňují. Zrcadlem s Erisedu společně s mozkomorou dokládají, že do Harryho Pottera Rowlingová projektovala zčásti sama sebe. Svým polibkem mozkomorové vysávají z lidí štěstí a radost a berou jim duši. Proti pochmurné náladě vyvolané mozkomorou pomáhá výtečný protijed, který zná většina žen: čokoláda.

V roce 1995 konečně dopsala román na starém psacím stroji a opsala jej ještě znovu, protože neměla peníze na okopírování, a své dílo rozeslala několika agenturám a nakladatelstvím. Zatímco čeká reakce na svůj rukopis, dostane místo jako učitelka francouzštiny.

1.1.20 Vydání první knihy

Její rukopis (320 stran) připadal většině nakladatelů dlouhý, přesto literární agent Christopher Little našel pro Harryho Pottera nakladatelství – Bloomsbury. V únoru 1997 poskytla nadace Scottish Arts Council Rowlingové stipendium 8000 liber. Jo si koupila počítač a pustila se do psaní druhé knihy. Už v červnu téhož roku vyšel v Anglii Harry Potter a Kámen Mudrců. První kniha je věnována: "Jessice, která má ráda, když jí někdo vypravuje, Anně, která to měla stejně ráda, a Di, která tenhle příběh slyšela jako první." V září 1997 byla v New Yorku při aukci rukopisů americká práva prodána za 105 000 dolarů, což je u dětské knihy obrovské číslo.

Závěrem

Mým prvotním záměrem bylo prozkoumat a následně utřídit dostupné informace o J. K. Rowlingové. S výsledkem této části jsem více než spokojená, našla jsem plno zdrojů se zajímavostmi, převážně z cizojazyčných webů, které se dají rozvíjet a probírávat do bezedné hloubky.

Jedním z mých úmyslů této práce bylo zjistit, jak probíhá proces tvorby J. K. Rowlingové. Každý, kdo by si přál napsat knihu tak jako já, by jistě využil její strategie výstavby děje. Samotný příběh uvězněný v pevné vazbě knihy působí příliš spleťtí, ale když se podíváme na její plán při výstavbě kapitol, hned nám přijde systematický. Stejně tak expozice, kolize, krize, atd. se ve všech dílech opakují jako ozvěny. Můžeme se od ní naučit další pomůcku pro spisovatele – psaní kartoték. Pokud chcete napsat sadu několika navazujících knih, vyplatí se sepsat kartotéku všech encyklopedických informací bokem, které můžete kdykoli snadno dohledat. Určitě by nám také Rowlingová poradila, ať u sebe stále nosíme pero, i přestože ho neměla, když k ní dorazil onen nápad, který teď zná celý svět. A samozřejmě to nejpodstatnější, co si od ní můžeme naučit – dělejte to, co tě baví. Vytrvej a stáhni své sny z nebes do reality. Joanne je velkou inspirací sama od sebe.

Dále jsem se zabývala problematikou psychologie postav. Při tvorbě práce mě překvapilo, že se do teď nikdo nezabýval rozbořem díla Harry Potter. Chtěla jsem přijít na kloub rafinovanosti charakterů. Tak jsem výpis jejich povah doplnila subjektivními postřehy a vlastní psychologickou analýzou. Následně jsem se zobecněním snažila vyvodit novou, překvapivou skutečnost. Což mě velmi bavilo, protože jsem dospěla k fascinujícím závěrům. Všechny hlavní postavy v této geniálně promyšlené knize mají určité vzory povahových vlastností. Největší shodu jsem našla u záporných postav. Při čtení vývoje tyranů v Harrym Potterovi, jsem si začala uvědomovat, že má mince dvě strany i v této oblasti. Teď už vím, že nikdo není krutý bezdůvodně. Ti největší tyraní bývají často ti největší zbabělci. Toto zjištění bylo pro mě osobně velkým přínosem.

Do budoucna chci nadále nacházet nové postřehy. Ať už to provedu ve formě veřejného webu, rozšíření této práce nebo jen pro vlastní obohacení.

Kromě jiného jsem hledala spojení mezi Harrym Potterem s další dětskou a fantasy literaturou, kterou se Rowlingová inspirovala. Její vliv je nesporný, avšak, v porovnání s její imaginací, nepatrný.

Pokud jde o otázku inspirace z její minulosti, poskytla jsem v práci mnoho příkladů potvrzující tuto hypotézu. Rowlingová se často vracela ve vzpomínkách do období svého dětství, kde čerpala z prvních kouzelnických zkušeností, které nabyla při hraní s ostatními dětmi. Především také, protože tehdy začínala chodit do školy a její zážitky z nového prostředí byly stejně intenzivní jako zážitky malého Harryho. Z osobností, které dominovaly její minulosti, nemohu opomenout její maminku, která byla předlohou mnoha mateřských typů. Dále pak Seana, jejího nejlepšího kamaráda ze školy, který se stal kopií Rona. A nezapomeňme na všechny ty odstrašující příhody s přísnými učiteli, jež byly výživným materiálem pro zrození toho nejstrašnějšího učitele, Severuse Snapea.

Další pozoruhodnou osobou, kterou se inspirovala, je ona sama. Svůj pocit jedinečnosti v předškolním věku použila k vykonstruování postavy samotného Harryho. A naopak její tehdejší Já, které už chodilo do základní školy, použila jako vzor pro Hermionu - šprtka. Podle mě je obdivuhodné, s jakým nadhledem dokáže recyklovat svoje největší slabiny minulosti, a dokonce si z nich i udělat srandu. (Ronův panický strach z pavouků, Hermionina přehnaná touha všechno vědět...) Její největší tažnou silou při psaní Harryho však byla brzká smrt její matky, která se ukázala být hlavním motivem celé série.

Harry Potter bude už nepochybně nejdůležitější knihou J. K. Rowlingové. Nejenže skryté obsahuje její dětství, ale také jeho příběh vymýšlela déle než deset let. A obrovskou změnu jejího života táhnoucí za sebou nepočítaje.

Při pozorování vývoje jejího životopisu, který se mi utvářel pod rukama, jsem si všimla, jak Joanne zmoudřela s každou postavou jejího života. Jakoby ji přijala a odnesla si z ní to nejlepší: Z Harryho si vzala jedinečnost. Z Molly v sobě nosí matku. Ron ji naučil pomáhat. Díky Hermioně bude navždy prahnout po učení a po lidských právech. Od Hagrida má velké srdce pro všechny. Díky Lordu Voldemortovi nemá strach ze smrti. Neville Longbottom ji dal odvahu postavit se za správnou věc. Lenka Láskorádová ji naučila být sama sebou. Arthur ji dal nadšení pro vynálezy. Sirius ji ukázal, jak bojovat. Brumbál jí ukázal, co je to moudrost. Od Minervy má loajálnost. Snape ji naučil milovat na celý život.

A co její vlak? Myslíte, že už Jo ví, kam směřuje? Řekla bych, že když se dostala na trať její životní cesty, rozkoukala se a zjistila, že celou tu dobu seděla v kabině strojvůdce. A nejen to, my všichni jsme teď v jejím vlaku a učíme se od jejích postav. S důvěrou se necháme unášet na prohlídku jejích nekonečných světů.

Seznam použité literatury

LEWIS, C. S. (Clive Staples) , 1898-1963. LetopisyNarnie. Kniha 1, Lev, čarodějnice a skříň. C.S.; [Přeložila Renata Ferstová ; ilustrovala Renáta Fučíková]. Praha : Orbis pictus, [1991] : (Svoboda). 139 s. ISBN 80-85240-04-1.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the philosopher's stone. [1.]. J.K. Rowling. London : Bloomsbury, 2000. 332 s. ISBN 0-7475-4955-9.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the chamber of secrets. [2.]. J.K. Rowling. London : Bloomsbury, 2000. 366 s. ISBN 0-7475-4960-5.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the prisoner of Azkaban. [3.]. J.K. Rowling. London : Bloomsbury, 1999. 317 s. ISBN 0-7475-4629-0.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the goblet of fire. [4.]. J.K. Rowling. London : Bloomsbury, 2001. 796 s. ISBN 0-7475-5442-0.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the Order of the Phoenix. [5.]. J.K. Rowling. London : Bloomsbury, 2004. 956 s. ISBN 0-7475-7072-8.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the Half-Blood Prince. [6.]. J.K. Rowling. 1. ed. London : Bloomsbury, 2005. 607 s. ISBN 0-7475-8108-8.

ROWLING, J. K., 1965-. Harry Potter and the deathly hallows. [7.]. J.K. Rowling. 1st ed. London : Bloomsbury, 2007. 607 s. ISBN 978-0-7475-9105-4.

ROWLING, J. K., 1965-. Bajky barda Beedleho : z původních run přeložila Hermiona Grangerová. J.K.Rowlingová. 1. vyd. Praha : Albatros, 2008. 123 s. ISBN 978-80-00-02284-0.

ROWLING, J. K., 1965-. Famfrpál v průběhu věků. Kennilworthy Whisp ; [Z anglického originálu přeložil Pavel Medek ; ilustrace J.K.Rowlingová]. 1. vyd. Praha : Albatros, 2001. 65 s. ISBN 80-00-01008-9.

SMITH, Sean, 1955-. Sen jménem Harry Potter : životní příběh J.K.Rowlingové; [Z anglického originálu přeložila Jana Jašová ; verše přeložil Arsenius Stopečka]. Vyd. 1. Praha : Knižní klub, 2002. 204 s.,J.K. ISBN 80-242-0849-0.

TOLKIEN, J. R. R. (John Ronald Reuel). Pán prstenů. 1. díl, Společenstvo Prstenu. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1990. 379 s. ISBN 80-204-0105-9.

Články

About the author J.K.Rowling. In: Harry Potter: J. K. Rowling [online]. London: Bloomsbury, 2010 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://harrypotter.bloomsbury.com/author>

Vaněk, Martin. Joanne Rowlingová : učitelka s talentem Shakespeara. Martin Vaněk. , Pátek Lidových novin, 11.1.2002, Č. 2, s. 26-31.

Greenstreet, Victor. Moje čarování s Harrym Potterem : Joanne Kathleen Rowlingová. Victor Greenstreet. , Květy, 2001, Č. 49, s. 60-61.

